

Я. І. МАНДРИК

доктор історичних наук,

професор кафедри суспільних наук

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

ORCID: 0000-0001-6663-4880

СУЧАСНІ ПІДХОДИ У ФОРМУВАННІ УПРАВЛІНЦІВ НАФТОГАЗОВОЇ ІНДУСТРІЇ УКРАЇНИ

У статті проаналізовано процеси підготовки кадрів управлінців для нафтогазової індустрії України в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу та в Дрогобицькому коледжі нафти і газу. Проаналізовано роботу 12-ти факультетів денної форми навчання, факультету заочного та дистанційного навчання, факультету навчання іноземних студентів, 57 кафедр, із них 33 – випускні. Аналізується нова форма навчання – екстернатура. Напрями підготовки та спеціальності були ліцензовані та акредитовані за відповідними рівнями. Розкрито систему підготовки бакалаврів за 14-а галузями знань та 23-а напрямками. В університеті створено нові кафедри, значно зріс контингент студентів. Збільшився випуск фахівців. Вдосконалено навчальний процес, для цього проводились науково-методичні конференції. Навчальний процес здійснювався за ступеневою схемою підготовки фахівців на основі освітньо-професійних програм (ОПП) та освітньо-кваліфікаційних характеристик (ОКХ) на основі державних галузевих стандартів підготовки фахівців. Змінювались робочі навчальні програми, беручи до уваги особливості здійснення навчального процесу за кредитно-модульною системою та із врахуванням змін у робочих навчальних планах. Осодлива увага приділялась підготовці фахівців нафтогазового комплексу України. Була налагоджена тісна співпраця між освітнім процесом, наукою та бізнесом. В університеті запроваджена кредитно-модульна система організації навчального процесу (КМСОНП). Вплинула на підвищення якості підготовки фахівців запроваджена у ці роки рейтингова система контролю знань студентів. Позитивно зарекомендувала себе тестова система оцінювання знань студентів. Важливе місце займає організація працевлаштування спеціалістів у системі нафтогазового комплексу України. Особливе місце у підготовці кадрів управлінців займає науковий потенціал ІФНТУНГ та система роботи викладацьких кадрів університету. Чисельність із науковими ступенями перевищила 80 %. 14 науково-педагогічних працівників університету стали лауреатами Державної премії України в галузі науки і техніки. Ректор університету Крижанівський Є. І. отримав звання академіка НАН України. В університеті функціонували 6 спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських за 9-а спеціальностями і докторських дисертацій – за 6-а спеціальностями.

Ключові слова: кадри, нафтогазовий комплекс, вищий навчальний заклад, коледж.

YA. I. MANDRYK

Doctor of Historical Sciences,

Professor at the Department of Social Sciences

Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas

ORCID: 0000-0001-6663-4880

MODERN APPROACHES IN FORMING MANAGERS OF THE OIL AND GAS INDUSTRY OF UKRAINE

The article analyzes the processes of training managers for the oil and gas industry of Ukraine at the Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas and at the Drohobych College of Oil and Gas. The work of 12 full-time faculties, the faculty of correspondence and distance learning, the faculty of foreign students, and 57 departments, 33 of which are graduate departments, was analyzed. A new form of study – externship – is being analyzed. Areas of training and specialties were licensed and accredited at the appropriate levels. A system of bachelor's training in 14 fields of knowledge and 23 areas was opened. New departments were created at the university, and the number of students increased significantly. The number of graduates increased. The educational process was improved, for this purpose scientific and methodological conferences were held. The educational process was carried out according to a step-by-step scheme of training specialists based on educational and professional programs (EPP) and educational and qualification characteristics (ECC) based on state industry standards for training specialists. The working curricula were changed, taking into account the peculiarities of the educational process according to the credit-modular system and taking into account changes in the working curricula. Particular attention was paid to the training of specialists of the oil and gas complex of Ukraine. Close cooperation was established between the educational process, science and business. The university has introduced a credit-modular system for organizing the educational process (CMSONP). The

rating system for controlling students' knowledge, introduced in recent years, has contributed to improving the quality of training specialists. The test system for assessing students' knowledge has proven itself positively. An important place is occupied by the organization of employment of specialists in the system of the oil and gas complex of Ukraine. A special place in the training of managers is occupied by the scientific potential of IFNTUNG and the system of work of the university's teaching staff. The number of students with scientific degrees exceeded 80 %. 14 scientific and pedagogical workers of the university became laureates of the State Prize of Ukraine in the field of science and technology. The rector of the university, Kryzhanivskiy E.I., received the title of academician of the National Academy of Sciences of Ukraine. The university had 6 specialized academic councils for the defense of candidate theses in 9 specialties and doctoral theses in 6 specialties.

Key words: personnel, oil and gas complex, higher education institution, college.

Постановка проблеми

Нафтогазовий комплекс незалежної України постійно вимагає сучасних фахівців із вищою спеціальною освітою. Цю проблему зобов'язані вирішувати створений у 2001 р. на базі Івано-Франківського державного технічного університету нафти і газу аналогічний за спеціалізацією національний університет (ІФНТУНГ) та Дрогобицький коледж нафти і газу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Проблема підготовки кадрів управлінців для нафтогазового комплексу України в ІФНТУНГ та Дрогобицькому коледжі нафти і газу на сьогоднішній день спеціально не досліджувалась, тому основний масив статті побудований на архівних джерелах нашого університету.

Формування мети дослідження

Опираючись на архівні матеріали, автор поставив за мету розкрити вищеназвану проблему, особливо використовуючи сучасні наукові підходи незалежної Української держави.

Викладення основного матеріалу дослідження

Аналізуючи діяльність ІФНТУНГ із підготовки кадрів управлінців для нафтогазового комплексу України на сучасному етапі розвитку Української держави необхідно підкреслити, що у 2001 році Указом Президента України № 591 від 07.08.2001 р. нашому університету надано статус національного.

Цей період характерний суттєвими досягненнями у підготовці фахівців нафтогазового комплексу України. Зокрема, за час створення університету було підготовлено їх понад 45 тис. осіб [1].

У структурі університету функціонувало 12 факультетів денної форми навчання, факультет заочного та дистанційного навчання, факультет навчання іноземних студентів, 57 кафедр, з яких 33 – випускні [2].

Підготовка фахівців здійснювалась за денною, заочною, дистанційною та екстернатною формами навчання за 28 спеціальностями (у порівнянні з 2003 роком їх було 24), згідно Переліку – 1997 [3]. Напрями підготовки та спеціальності були ліцензовані та акредитовані за відповідними рівнями (ліцензія про надання освітніх послуг: серія АВ № 395466 видана 2008 р. та сертифікат про акредитацію: серія РД – IV № 090177 виданий 01.04.2009 р.) [4].

За період 2003–2010 рр. було ліцензовано 8 спеціальностей, та акредитовано за відповідним рівнем – 8 спеціальностей [5].

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2006 року № 1719 «Про перелік напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра» та наказу ректора університету від 23 березня 2007 року № 30 підготовка бакалаврів в університеті здійснювалась за 14 галузями знань та 23 напрямками підготовки.

Зросла чисельність підготовлених фахівців із 1950 у 2003 році до 2260 у 2009 році (бакалаври), із 1685 – до 1919 (спеціалісти) та із 195 – до 216 (магістри) [6].

За ті роки відбулися важливі структурні зміни в університеті. Були створені нові кафедри, які розширили можливості ІФНТУНГ із підготовки кадрів для нафтогазового комплексу України, це – технічної діагностики та моніторингу, зварювання трубопроводів і конструкцій, фізики новітніх технологій, програмного забезпечення автоматизованих систем, комп'ютерних систем і мереж [7].

Значно зріс контингент студентів. Так якщо у 2002 / 2003 н.р. він становив 9338 осіб, то у 2008 / 2009 н.р. – 10644 студентів, з яких 7114 (66, %) – на денній, 3530 (33,2 %) – на заочній формі навчання [8].

Зріс випуск фахівців із 1205 осіб, до 2103 осіб. Всього за ці роки підготовлено 13 207 фахівців із вищою освітою [9].

Значна увага ректора та університету була зосереджена на вдосконаленні навчального процесу. Із цією метою дуже активно проводилися науково-методичні конференції, всього їх було проведено 10, із них – «Стан і перспективи розвитку бурових робіт та підготовки фахівців для нафтогазової галузі України» – 19–21 вересня 2003 р., «Стан і перспективи розробки родовищ нафти і газу України» – 18 листопада 2003 р., «Реалії, проблеми та перспективи розвитку інженерної освіти» – 16–17 грудня 2003 р. та ін.

Навчальний процес в університеті здійснювався за ступеневою схемою підготовки фахівців на основі освітньо-професійних програм (ОПП) та освітньо-кваліфікаційних характеристик (ОКХ) за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр», «спеціаліст», «магістр» на основі державних галузевих стандартів підготовки фахівців.

За ці роки в перелік напрямів підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр (2006 р.) введено напрям підготовки «Нафтогазова справа» (6.050304) галузі знань «Розробка корисних копалин» (0503). Із 2007 / 2008 н.р. введено нові робочі навчальні програми для набору студентів 2007 року [10].

Робочі програми для всіх дисциплін переглядалися і доповнювалися у 2005 році, виходячи із особливостей здійснення навчального процесу за кредитно-модульною системою згідно Болонської декларації, та щорічно із врахуванням змін у робочих навчальних планах.

Особлива увага приділялась фундаментальній підготовці фахівців для нафтогазового комплексу України. Фундаменталізація освіти в університеті забезпечувалася через посилення ролі природничих, математичних дисциплін під час вивчення професійно-орієнтованих і спеціальних дисциплін. Важливу роль у цьому відіграв створений у структурі університету інститут фундаментальної, гуманітарної підготовки та заочно-дистанційного навчання, а також оновлення робочих навчальних програм (РНП) підготовки бакалаврів. В них передбачено отримання базової фундаментальної та гуманітарної підготовки, в основному, протягом перших 2–3 років навчання.

Аналізуючи РНП усіх напрямів підготовки у ті роки, відмічаємо, що фундаментальні та професійно-орієнтовані дисципліни складали у них від 43 % до 50 % від загального обсягу [11].

Велика увага колективом університету приділялась підвищенню якості підготовки фахівців на виконання Указу Президента України від 25.09.2008р. № 857 «Про забезпечення дальшого розвитку вищої освіти в Україні». Зокрема налагоджувалась тісна взаємодія між освітою, наукою і бізнесом, активізувалась участь університету у міжнародних проектах. Удосконалювалась система цільової підготовки фахівців у межах державного контракту для задоволення потреб пріоритетних галузей, що фінансуються із державного бюджету (в першу чергу для базових галузей промисловості: агропромислового та паливно-енергетичного комплексу).

Із 2004 / 2005 н.р. в університеті запроваджено кредитно-модульну систему організації навчального процесу (КМСОНП). Спочатку в рамках педагогічного експерименту для напряму підготовки 0903. Гірництво для спеціальностей «Видобування нафти і газу», «Буріння», «Газонафтопроводи і газонафтоосховища». Із початком 2006 / 2007 н. р. КМСОНП впроваджена для всіх студентів першого курсу [12].

Значний вплив на підвищення якості підготовки фахівців для нафтогазового комплексу України має, запроваджена у ті роки, рейтингова система контролю знань студентів. Оцінювання знань студентів та їх рейтинг здійснюється на основі «Положення про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу студентів», яке введено наказом ректора від 22.03.2006 р. № 21 на виконання ухвали вченої Ради університету від 15.03.2006 р. «Про удосконалення рейтингового контролю знань студентів».

Позитивно зарекомендувала себе тестова система оцінювання знань студентів. Набутий за роки досвід показує, що використання тестового контролю знань як у процесі вивчення програмового матеріалу, так і при підсумковому контролі підвищує ефективність засвоєння навчального матеріалу. Із 2008 / 2009 н.р. тестовий контроль знань студентів в екзаменаційних сесіях проводиться з усіх дисциплін, з яких передбачено екзамени на денній формі навчання через центр тестування університету [13].

Різні форми та методи проведення занять, вдосконалення системи їх контролю значно підвищили ефективність навчального процесу, посилили у студентів інтерес до навчання, розширили їх світогляд.

Важливим напрямком підготовки фахівців для нафтогазового комплексу України було працевлаштування молодих спеціалістів. До 2010 року було укладено угоди на підготовку спеціалістів із провідними галузевими підприємствами, організаціями, установами такими як ДК «Укргазвидобування», ВАТ «Укрнафта», ДК «Укртрансгаз».

За денною формою навчання було підготовлено 7396 фахівців за 27 спеціальностями, з них 4406 осіб навчались за держзамовленням і 2990 осіб за кошти юридичних та фізичних осіб. Направлення на роботу отримали 4706 випускників. На підприємства нафтогазової галузі направлено 2399 (51 %) спеціалістів, виходячи з того, що вони були основними замовниками фахівців, яких готує університет [14].

Аналіз даних свідчить про те, що попри відсутність централізованого держзамовлення у 2003–2005 рр. підприємства нафтогазової галузі замовляли молодих фахівців на достатньому рівні, а саме 75,5–79,4 % випускників основних нафтогазових спеціальностей працевлаштовувалися на галузевих підприємствах.

Однак, уже у 2006–2010 р., коли економічна криза негативно вплинула на діяльність, зокрема і нафтогазового комплексу, дещо знизився попит на випускників університету. Так, якщо у 2008 р. на підприємство ВАТ «Укрнафта» було направлено 95 осіб, то вже у 2009 р. – всього 42 особи; на геологічні підприємства, відповідно, 51:26 осіб. Всього ці показники становили 226 у 2008 р. і 147 – у 2009 р. [15].

Основною ланкою у системі підготовки висококваліфікованих спеціалістів для нафтогазового комплексу України є науковий потенціал університету. На 2010 рік він уже був достатньо сформованим і фаховим. Застосування контрактної форми трудових відносин сприяло кращому підбору і закріпленню науково-педагогічних кадрів, раціональному і більш ефективному їх використанню. Кількість науково-педагогічних працівників зросла із 641 у 2004 році до 786 у 2009 році. На 8-и кафедрах чисельність викладачів із науковими ступеннями перевищила 80 %. У 2009 р. на 57 кафедрах професорсько-викладацький склад нараховував 78 докторів наук,

професорів і 363 кандидатів наук, доцентів. Частка випускних кафедр, які очолюють доктори наук, професори становила понад 75 відсотків [16].

Протягом 2005–2009 рр. 14 науково-педагогічних працівників університету стали лауреатами Державної премії України в галузі науки і техніки. В університеті вперше було присвоєно звання члена-кореспондента АН України, ним став ректор університету Крижанівський Є. І. (на сьогоднішній день – уже академік АН України).

В університеті функціонували 6 спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських за 9 спеціальностями і докторських дисертацій за 6 спеціальностями. Всього за 2003–2009 рр. працівниками університету було захищено 24 докторські і 150 кандидатських дисертацій [17].

Велика увага приділялася ректором у ті роки зміцненню матеріально-технічної бази університету. Так щорічно покращувалась комп'ютеризація навчального процесу. На 2009 р. в ІФНТУНГ функціонувало 28 окремих комп'ютерних класів, всього у навчальному процесі використовувались 1186 комп'ютерів, що майже вдвічі більше, ніж у 2003 році [18]. Значно розширено використання комп'ютерних технологій, зокрема, розпочато введення в університеті дистанційної форми навчання. При бібліотеці активно почав створюватися електронний каталог друкованих науково-технічних видань. Більшість лабораторних робіт проводиться на діючих установках та макетах, у навчально-виробничих майстернях. За рахунок введення у навчальний процес і оснащення нових приміщень значно збільшилась кількість спеціалізованих кабінетів та навчальних лабораторій. Якщо у 2003 р. їх кількість складала 187, то у 2009 – 271 [19].

Володіючи вагомим кадровим потенціалом, матеріально-технічною базою навчання, ІФНТУНГ активно проводить перепідготовку та підвищення кваліфікації керівних кадрів і спеціалістів нафтогазової галузі. Із цією метою у 2001 р. на базі існуючого на той час факультету післядипломної освіти утворено Інститут післядипломної освіти (ІПО). До складу ІПО входять навчальний та методичний сектори, лабораторія комп'ютерної підготовки видань, а із 2004 року – тренажерний буровий центр.

За рахунок активної інформаційно-роз'яснювальної роботи, а також високого рівня репутації університету серед підприємств нафтогазового комплексу та інших секторів національної економіки спостерігалась стабільна тенденція до зростання обсягів перепідготовки впродовж 2003–2009 рр. Так якщо у 1996–2002 роках здобули другу вищу освіту 1286 слухачів, то у 2003–2009 роках – відповідно 1937 [20].

В університеті проводилась робота щодо підвищення кваліфікації керівних кадрів і спеціалістів для різних галузей економіки і, в першу чергу, для нафтогазового комплексу України. Так, за цей період пройшли підвищення кваліфікації 3119 осіб, у тому числі 2742 особи (87,9 % – працівники нафтогазової галузі України [21].

Аналіз фактичних обсягів підвищення кваліфікації спеціалістів та керівних працівників у розрізі окремих підприємств нафтогазового комплексу України свідчить, що основними замовниками даних освітніх послуг є Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» та її окремі структурні підрозділи. Так, за період із 2003 по 2009 роки найбільші обсяги підвищення кваліфікації було здійснено за замовленнями таких суб'єктів господарювання, як ДК «Укртрансгаз» – 1585 осіб (або 57,8 % від загальних обсягів підвищення кваліфікації для підприємств нафтогазового комплексу України), ДК «Укргазвидобування» – 655 осіб (23,9 %), ВАТ «Укрнафта» – 269 осіб – (9,8 %), НАК «Нафтогаз України» (апарат управління) – 73 особи (2,7 %) [22]. Високий рівень диференціації освітніх програм дозволяє задовільнити індивідуальні фахові запити практично кожного слухача. Діяльність Інституту післядипломної освіти знайшла визнання не тільки на теренах нашої держави, але і у зарубіжжі. До нас на навчання приїжджають слухачі з країн Балтії, Білорусії, Росії, В'єтнаму, Сирійської Арабської Республіки.

Принципово новим інноваційним напрямком діяльності ІПО є формування системи міжнародної сертифікації фахівців – буровиків. Із цією метою, влітку 2004 року в структурі інституту був створений буровий тренажерний центр для сертифікації спеціалістів бурових підприємств України. Центр отримав акредитацію Міжнародного форуму контролю свердловин. Згідно із умовами акредитації центр надає для спеціалістів бурових підприємств освітні послуги за міжнародними стандартами, які відповідають вимогам ISO. Із грудня 2004 року до 2010 року в тренажерному буровому центрі пройшли навчання та отримали міжнародний сертифікат 323 фахівців нафтогазової галузі України та інших країн, у тому числі 102 спеціалісти ДК «Укргазвидобування», 67 – ВАТ «Укрнафта» та більше 70 фахівців із комерційних бурових компаній [23].

Отримавши звання національного, розгорнувши активну діяльність на всіх напрямках удосконалення системи підготовки фахівців для нафтогазового комплексу України ІФНТУНГ реально поставив перед собою за мету досягнути максимальних результатів у цій діяльності. 29 червня 2011 року на конференції трудового колективу було затверджено Програму розвитку Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу на період 2011–2020 років.

На сьогоднішній день триває напружена праця в університеті, її результати вказують на те, що високі завдання будуть успішно виконані. Вагоме місце у системі підготовки фахівців для нафтогазового комплексу України займає Дрогобицький нафтогазовий технікум – навчальний заклад освіти першого рівня акредитації. Створений згідно наказу Народного Комісара нафтової промисловості № 58 від 20.01.1945 року для підготовки фахівців зі

спеціальностей «Буріння нафтових і газових свердловин», «Технологія нафти і газу», «Обладнання нафтопереробних промислів», «Промислове та цивільне будівництво» [25, с. 212].

Перший випуск спеціалістів відбувся у 1948 році. Враховуючи збільшення потреб у фахівцях для нафтових підприємств Прикарпаття, у 1953 р. було відкрито вечірнє відділення з філіалом у м. Бориславі, у якому велася підготовка спеціалістів без відриву від виробництва зі спеціальностей «Експлуатація нафтових і газових свердловин» та «Технологія нафти і газу». У 1957 р. до Дрогобицького нафтогазового технікуму був приєднаний Львівський нафтогазовий технікум.

У 1958 р. було відкрито заочне відділення, а у 1959 р. – Долинський філіал вечірнього відділення. Ці підрозділи у зв'язку зі зменшенням кількості вступників були закриті – у 1973 році Бориславська філія, а у 1875 р. – Долинська [26, с. 2].

У 1997 р. Дрогобицький нафтогазовий технікум отримав ліцензію на право підготовки фахівців на рівні кваліфікаційних вимог до молодшого спеціаліста із спеціальностей «Економіка підприємства», та «Експлуатація газонафтопроводів і газонафтоосховищ».

Наказом Міністерства освіти і науки молоді та спорту України № 870 від 02.08.2012 р. Дрогобицький нафтогазовий технікум перейменовано у Державний вищий навчальний заклад «Дрогобицький коледж нафти і газу».

Увесь навчально-виховний процес у коледжі здійснюється викладачами чотирнадцяти циклових комісій, вісім з яких – випускні, а шість – з гуманітарних, соціально-економічних та професійно-орієнтованих дисциплін. За всі роки своєї плідної праці на ниві підготовки спеціалістів для нафтогазового комплексу України Дрогобицький коледж нафти і газу випустив майже 18 тисяч кваліфікованих фахівців [27, с. 3].

Висновки

На сьогоднішній день процеси підготовки кадрів управлінців для нафтогазової галузі економіки України розвиваються динамічно, відповідають вимогам сучасності та повністю задовольняють зростаючі потреби часу.

Список використаної літератури

1. Архів Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (ІФНТУНГ), опис 1, од. зб. 8, ст. 83.
2. Архів ІФНТУНГ, опис 1, од. зб. 8, ст. 16.
3. Архів ІФНТУНГ, опис 1, од. зб. 8, ст. 23.
4. Архів ІФНТУНГ, опис 1, од. зб. 8, ст. 32.
5. Архів ІФНТУНГ, опис 1, од. зб. 8, ст. 40.
6. Архів ІФНТУНГ у, опис 1, од. зб. 8, ст. 52.
7. Архів ІФНТУНГ, опис 1, од. зб. 9, ст. 12.
8. Архів ІФНТУНГ, опис 1, од. зб. 9, ст. 16.
9. Архів ІФНТУНГ, опис 1, од. зб. 9, ст. 20.
10. Архів ІФНТУНГ, опис 1, од. зб. 9, ст. 23.
11. Архів ІФНТУНГ, опис 1, од. зб. 9, ст. 26–31.
12. Архів ІФНТУНГ, опис 1, од. зб. 9, ст. 44.
13. Архів ІФНТУНГ, опис 1, од. зб. 9, ст. 49.
14. Архів ІФНТУНГ, опис 1, од. зб. 9, ст. 55.
15. Архів ІФНТУНГ, опис 1, од. зб. 9, ст. 70.
16. Архів ІФНТУНГ, опис 1, од. зб. 9, ст. 76.
17. Архів ІФНТУНГ, опис 1, од. зб. 10, ст. 13.
18. Архів ІФНТУНГ, опис 1, од. зб. 10, ст. 16.
19. Архів ІФНТУНГ, опис 1, од. зб. 10, ст. 24.
20. Архів ІФНТУНГ, опис 1, од. зб. 10, ст. 27–30.
21. Архів ІФНТУНГ, опис 1, од. зб. 10, ст. 57.
22. Архів ІФНТУНГ, опис 1, од. зб. 10, ст. 64–66.
23. Архів ІФНТУНГ, опис 1, од. зб. 10, ст. 69.
24. Програма розвитку Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу на 2011–2020 роки. Івано-Франківськ, 2011, 20 с.
25. Нариси з історії Дрогобича. Дрогобич, 2009, 252с.
26. Павленко В., Бойко М., Корольова О. Історія Дрогобицького коледжу нафти і газу. – Дрогобич, 2014, 112 с.
27. Дрогобицький нафтовий технікум. – Дрогобич, 2015, 14 с.

References

1. Arkhiv Ivano-Frankivskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu nafty i hazu (IFNTUNH), opys 1, od. zb. 8, st. 83.

2. Arkhiv IFNTUNH, opys 1, od. zb. 8, st. 16.
3. Arkhiv IFNTUNH, opys 1, od. zb. 8, st. 23.
4. Arkhiv IFNTUNH, opys 1, od. zb. 8, st. 32.
5. Arkhiv IFNTUNH, opys 1, od. zb. 8, st. 40.
6. Arkhiv IFNTUNH u, opys 1, od. zb. 8, st. 52.
7. Arkhiv IFNTUNH, opys 1, od. zb. 9, st. 12.
8. Arkhiv IFNTUNH, opys 1, od. zb. 9, st. 16.
9. Arkhiv IFNTUNH, opys 1, od. zb. 9, st. 20.
10. Arkhiv IFNTUNH, opys 1, od. zb. 9, st. 23.
11. Arkhiv IFNTUNH, opys 1, od. zb. 9, st. 26–31.
12. Arkhiv IFNTUNH, opys 1, od. zb. 9, st. 44.
13. Arkhiv IFNTUNH, opys 1, od. zb. 9, st. 49.
14. Arkhiv IFNTUNH, opys 1, od. zb. 9, st. 55.
15. Arkhiv IFNTUNH, opys 1, od. zb. 9, st. 70.
16. Arkhiv IFNTUNH, opys 1, od. zb. 9, st. 76.
17. Arkhiv IFNTUNH, opys 1, od. zb. 10, st. 13.
18. Arkhiv IFNTUNH, opys 1, od. zb. 10, st. 16.
19. Arkhiv IFNTUNH, opys 1, od. zb. 10, st. 24.
20. Arkhiv IFNTUNH, opys 1, od. zb. 10, st. 27–30.
21. Arkhiv IFNTUNH, opys 1, od. zb. 10, st. 57.
22. Arkhiv IFNTUNH, opys 1, od. zb. 10, st. 64–66.
23. Arkhiv IFNTUNH, opys 1, od. zb. 10, st. 69.
24. Prohrama rozvytku Ivano-Frankivskoho natsionalnoho tekhnichnoho univer-sytetu nafty i hazu na 2011–2020 roky. Ivano-Frankivsk, 2011, 20 s.
25. Narysy z istorii Drohobycha. Drohobych, 2009, 252s.
26. Pavlenko V., Boiko M., Korolova O. Istoriia Drohobytskoho koledzhu naf-ty i hazu. – Drohobych, 2014, 112 s.
27. Drohobytskyi naftovyi tekhnikum. – Drohobych, 2015, 14 s.

Дата першого надходження рукопису до видання: 28.09.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 24.10.2025

Дата публікації: 28.11.2025